

Slika Francesca Zugna u Dubrovniku

Tiepolovim se radom smatrala slika »Propovijed sv. Ivana Krstitelja« u dubrovačkom dominikanskom samostanu, poklonjena pred nekoliko godina od gdje Albine Bayer, a koju je vlasnica bila dobila na poklon od obitelji nekog višeg austrijskog časnika u Grazu. Ta obitelj je sliku nabavila u sjevernoj Italiji za vrijeme austrijske vladavine u Lombardo-Venetu. Na platnu (vel. 72/96 cm), nedavno restauriranom u Konzervatorskom zavodu za Dalmaciju, dominira veliki u profilu prikazani lik Preteče prodorna pogleda, dugih tamnih vlasi, slobodno modeliranog inkarnata, koji drži u lijevoj ruci štap s križem na kome je slobodno zavijena vrpca s natpisom »(Ecce) Agnus Dei«, dok desnu drži podignutu s uzdignutim palcem. Na inkarnatu prevladavaju odnosi ružičastog, sivkastog, zelenkastog i boje sedefa. Izvanredno su karakteristične svečeve nervozno i drhtavo oblikovane i slobodno slikane ruke s izduljenim i deformiranim prstima. Svečevu propovijed sluša skupina od sedam ljudi: u prvom planu je žena u profilu svijetle i svježe slikane puti boje alabastra, šiljastog karakterističnog nosa kao i sv. Ivan, sa sivkastobijelim velom preko glave i žučkastosmeđim plaštem, koja ima sklop-ljene isto tako nervozno i titravo slikane ruke s dugim produhovljenim prstima, ispod koje se skrilo dijete karikaturalnog izraza, prodorna živa pogleda, prčastog nosa, tamne puti i intenzivno crvenih obraza. Uz tu ženu zgurio se starac tamnog inkarnata i groteskna izraza, pod plavim plaštem, te s isto tako karakterističnom rukom. Od ostalih lica dva su još jasno vidljiva: vojnik u metalnoj kacigi sa šiljkom, na kojoj se odbljeskuju srebrnasti akcenti, te tamnopusi mladić neobične fizionomije i velikog nosa, dok se posljednja dva samo nazrijevaju u pozadini. Ta je pozadina boje između sive, zelene i plave. Iza sveca se vidi deblo, dok je u desnom donjem uglu glava jagnjeta, simbol Krista.

Da se ne radi o djelu samoga Tiepola, jasno je na prvi pogled, ali da tradicionalna atribucija ima svoju osnovu ne može se negirati. Tiepolovski elementi su jasno prisutni na ovoj slici, na kojoj se mogu osjetiti i odjeci Fontebassa i Pittonija, a možda u supstratu i daleke reminiscencije na Sebastiana Riccija. Te crte, uzevši u obzir i specifični kolorit sa predominacijom hladnih ružičastih, sivkastih, zelenkastih tonaliteta, pa način slo-

Francesco Zugno, PROPOVIJED SV. IVANA KRSTITELJA (detalj)
Dubrovnik, Dominikanski samostan

Francesco Zugno, BOGORODICA U SLAVI SA SV. IVANOM
KRSTITELJEM (detalj) — Cividale (Udine)

Francesco Zugno, PROPOVIJED SV. IVANA KRSTITELJA —
Dubrovnik, Dominikanski samostan.

bodne modelacije inkarnata, a naročito obrada karakterističnih ruku s nervoznom fakturom, smionim osvjetljenjima i izrazitim deformacijama, ukazuju nam na velike analogije ove slike s Tiepolovim učenikom Francescom Zugnom (1709—1787).¹

Ako detaljnije uspoređujemo sliku sa Zugnovim djelima, možemo uočiti više negoli frapantne sličnosti našega platna s nizom detalja na velikoj Zugnovoj slici »Apoteoza Bogorodice sa Djetetom pred sv. Ivanom Krstiteljem« iz crkve S. Giovanni in Xenodochio u Cividaleu, koja je nedavno bila izložena na »Mostra del Settecento veneziano in Friuli« u Udinu.² Na toj slici, koju je Pallucchini uvjerljivo atribuirao Zugnu, nalazi se vrlo sličan lik sv. Ivana Krstitelja, koji je izvanredno blizak našem u fizionomiji, impostaciji i nizu detalja: od obrade oka, nosa, uha, kose, brade, vratnih žila, ruku, prstiju, štapa i vrpce oko njega do kolorita, obrade materije inkarnata i tkanina. Na toj istoj Zugnovoj slici nalazimo još dvije veoma slične pojedinosti: jedan od anđelaka na slici u Cividaleu vrlo je bliz malom dječaku groteskne fizionomije i crvenih obraza na našoj slici, a jagnje na čividalskom platnu gotovo je identično

u svim pojedinostima sa onim na slici u Dubrovniku.³

Dubrovačka slika ima i inače analogija i s drugim Zugnovim djelima. Lik žene u profilu ima srodnosti s likom Bogorodice na Zugnovoj pali »Smrt sv. Josipa« u Cortina d'Ampezzo,⁴ a ima i širih analogija s nekim likovima iz pale »Sv. Grgura koji krsti armenskoga kralja« u crkvi S. Lazzaro dei Armeni u Veneciji,⁵ na kojoj imamo i slični način rješavanja likova u drugom planu, te sa nekim figurama u slici »Prikazivanje Bogorodice u hramu« u crkvi S. Giacomo dell'Orio u Veneciji,⁶ gdje također susrećemo i druge neke sličnosti sa detaljima naše slike. Srodnosti u tretiranju profila, a naročito ruku, susrećemo na Zugnovom platnu »Sv. Obitelj sa sv. Antunom Padovanskim« u Museo Sartorio u Trstu,⁷ a za vojnika s kacigom imamo zanimljivu komparaciju na Zugnovom platnu »Iskrcavanje Antonija i Kleopatre« u Art Association u Atlanti (USA).⁸

Pallucchini i Rizzi datirali su sliku iz Cividalea oko g. 1750, te je najvjerojatnije, s obzirom na nabrojene srodnosti i na njene karakteristične crte, da je u to isto doba nastala i ova zanimljiva dosad neobjelodanjena dubrovačka slika.

UN'OPERA DI FRANCESCO ZUGNO A DUBROVNIK

L'autore pubblica in questo breve studio un'opera inedita del pittore veneziano del Settecento Francesco Zugno (1709—1787), che rappresenta la predicazione di S. Giovanni Battista e che si trova nel convento dei domenicani a Dubrovnik. Questo dipinto, proveniente dall'Italia Settentrionale e tradizionalmente dato al Tiepolo, ha delle analogie chiaramente visibili con lo stile di questo seguace del Tiepolo nella tipologia, nella gamma coloristica, nel caratteristico modo di dipingere le carni e le mani, negli effetti di luce. Come confronto l'autore reca in primo piano il personaggio del Battista sulla grande tela dello Zugno nella chiesa di S. Giovanni in Xenodochio a Cividale, aggiungendo anche altre analogie con molte opere di questo importante pittore, riabilitato negli ultimi anni.

¹ O Zugnu v.: *N. Ivanoff*, *All'ombra del Tiepolo*, Francesco Zugno. »Le arti«, 1951; *N. Ivanoff*, *Zugno e Battaglioli*, »Emporium«, 1954; *G. M. Pilo*, *Le prime opere di Francesco Zugno*, »Arte veneta«, 1956; *G. M. Pilo*, *Francesco Zugno*, »Saggi e memorie di storia dell'arte«, 2, Venecija 1959; *R. Pallucchini*, *La pittura veneziana del Settecento*, Venezia—Roma 1960, str. 164—166.

² *Mostra della pittura veneta del Settecento in Friuli*, catalogo a cura di A. Rizzi, Udine 1966, str. 210—211.

³ O slici v. i *G. Marioni—C. Mutinelli*, *Guida storico-artistica di Cividale*, Udine 1958, str. 518.

⁴ *R. Pallucchini*, o. c., slika 431.

⁵ *G. M. Pilo*, o. c., (1959), sl. 2.

⁶ *G. M. Pilo*, o. c., (1959), sl. 7.

⁷ *G. M. Pilo*, o. c., (1959), sl. 8.

⁸ *G. M. Pilo*, o. c., (1959), sl. 34, *R. Pallucchini*, o. c., sl. 429.

13 SVJETILJKA ZA VJEČNO SVJETLO. Posrebrana mjed.
Možda domaći rad kraja XVIII ili poč. XIX st.

Ivan Bach

Metalni predmeti crkve sv. Ivana u Zagrebu

U prvom dijelu ove radnje, objavljenom u prošlom broju Peristila bilo je prikazano 12 predmeta što se čuvaju u sakristiji crkve sv. Ivana. Ta crkva bila je potkraj 18. stoljeća opremljena svjetiljkama, svijećnjacima, okvirima kanonskih ploča, relikvijarima i drugim predmetima, koji su većinom izrađeni u stilu ranog klasicizma. Samo dva raspela sačuvana su u crkvi iz starijeg vremena, jedno iz 17—18. stoljeća, a drugo iz druge polovine 18. stoljeća.

Kraj ulaza u sakristiju, s lijeve strane, obješena je:

13) *Svjetiljka za vječno svjetlo*, iskucana je od posrebrane mjedi, uglato kruškolika. Na svedenom dnu urešenom radialno smještenim lišćem učvršćena je karika. Na donjem zvonoliko okrenutom dijelu posude iskucani su veliki uspravni listovi akantusa, a prostori između njih čine uspravno ovalne medaljone. Na srednjem, valjkastom dijelu posude iskucano je u visokom reljefu šest ovalnih vijenaca, kao da su obješeni svaki s po jednog četvorinastog istaka, a velika kontinuirana girlanda prelazi valovito preko tih četvorina i povezuje sve vijence u cjelinu. Dvije glatke stepenice čine prijelaz na gornji dio, koji je u donjoj svojoj česti uokolo urešen niskim pojasom uzdignutog jezičastog lišća. Iznad toga mala stepenica čini prijelaz na mosurasto uvijen gladak vrat posude, koji u gornjem dijelu ima niz polukuglica i visok rub iskucan i izrezan poput plamenova. Bočno su na posudi tri ručke izrađene od debele žice u obliku para voluta s jednim lučnim umetkom između njih, o koji je obješena svjetiljka na lancima od žice, što u gornjim čestim imaju svaki po 3 na